

LETO II.

ŠTEV. 13.

ORGANIZIRANI ŽELEZNIČARJ

IZHAJA DVAKRAT NA MESEC.
NAROČNINA četrtletno Din 12.—

SVOJE ZAHTEVE UVELJAVIJO ŽELEZNIČARJI LE
V ENOTNI, RAZREDNO-ZAVEDNI ORGANIZACIJI.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
LJUBLJANA, KETTE-MURNOVA CESTA šte. 26,
kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Vsak udarec direkcije bomo parirali s proti-udarcem.

V teku zadnjih 14 dni so se vršili po vseh večjih krajih Slovenije protestni shodi, na katerih so železničarji protestirali proti vedno hujšemu izkoriščanju ter sklenili, da si ne puste vzeti nobene pravice več, ampak da bodo v prvem slučaju posegli po samopomoči. Obsodili so delovanje ljubljanske direkcije, ki gre na roko le par političnim pristašem in se trudi za te doseči boljše položaje, medtem ko sili ostalo delavstvo in nižje uslužbence le s praznimi obljubami, poleg tega pa jim dnevno pošilja okrožnice, v katerih grozi s kaznimi in odpusti iz službe.

Da bodo poučeni vsi železničarji, prinašamo soglasno sprejete resolucije iz teh shodov, ki se bodo zaključili s shodom v Mariboru ta teden.

Gospodu ministru saobračaja

Beograd.

Železničarji, zbrani na javnih železničarskih protestnih shodih, ugotavljajo:

1. Da ministristvo saobračaja popolnoma ignorira vse odredbe o socialni zaščiti delavstva ter sploh ne upošteva zakona o zaščiti delavcev ter ostalih zakonov, v kolikor govore v prid osobju;

2. da ministristvo saobračaja do danes ni povzelo nikakih korakov, da bi se izplačale difference nastavljenemu osobju za čas od 1. oktobra 1923 do 1. aprila 1925 in delavstvu za čas od 1. septembra 1923 do dneva prevedbe na urne plače ter odklonilo zahtevo, da se vstavijo tozadevne vsote v prihodnje dvanajstine;

3. da vkljub dosedanjim ponovnim urgencam prizadetega delavskega osobja, da se zboljša njegov gnotni položaj ter izda sporazumno z delavskim osobjem »delavski pravilnik«, ministristvo do danes ni smatralo za potrebno da regulira urne plače in da skliče ponovno anketo pravih delavskih zaupnikov, marveč namerava uveljaviti pravilnik brez sodelovanja prizadetega delavstva;

4. da kljub jasnim določbam privremenega pravilnika boleštničkog fonda do danes še niso razpisane volitve v upravne odbore bolniške blagajne; da gospodari uprava z denarjem delavstva brez vsake kontrole od strani delavstva, da se izplačuje hranarina šele po 3 mesecih in da dolguje uprava (Ministarstvo Saobračaja) samo za preteklo poslovno leto bolniški blagajni ljubljanske direkcije nad 2.000.000 Din. Ugotavljamo nadalje, da centralna uprava do danes še ni položila bilance za pretekla poslovna leta, pač pa je s pomočjo ministristva saobračaja uveljavila v tej socialni instituciji dvanajstine, s katerimi hoče izročiti delavstvo za slučaj bolezni sigurnemu poginu.

5. Da je ministristvo preko jasnih določb rimskega akorda opetovano ugrabilo osobju pravice, postavilo na laž izjave bivših ministrov dr. Jankovića in Sušnika Z odlokom od 27. maja 1925 pa je izvršilo ponovni napad na delavsko osobje ter mu odvzelo vozne ugodnosti za brzovlak.

6. Da pa je smatrala uprava za umestno, da je takoj povišala najemnino za stanovanja, povišala invalidski davek, vpeljala komorni davek in da dnevno izdaja okrožnice, v katerih grozi osobju za vsako malenkost z disciplinarnimi kaznimi, da celo z odpustom iz službe. Na ta način ga razburja in hajka na nepremišljene korake.

7. Da izdaja uprava na eni strani okrožnice, v katerih apelira na nadzorovalno osobje, da priganja podrejeno delavstvo k delu ne oziraje se na njih vsled preslabe prehrane zmanjšane fizične moči. Na drugi strani pa se uprava sploh ne zmeni za položaj vpokojencev ter pusti starovpokojenca, ki so plačali prispevke v zlati valuti, da danes poginevajo na cesti.

Ugotavljajoč gornje nastope uprave, na shodu zbrani železničarji

ogorčeno protestirajo

proti temu postopanju ministristva in direkcij ter izjavljajo, da bodo morali seči v prvem slučaju, ko se jim bi hotela zopet odvzeti kaka pravica, po samopomoči. Sedaj pa zahtevajo:

1. Striktno izvajanje zakona o zaščiti delavcev ter takojšno izvolitev delavskih zaupnikov.

2. Ohranitev 8-urnega delavnika.

3. Odpravo nerednosti pri bolniški blagajni, razpis volitev upravnega odbora bolniške blagajne, redno izplačevanje hranarine ter odpravo dvanajstini in takojšnje izplačilo dolga 2.000.000 Din.

4. V prihodnje dvanajstine se morajo brez-pogojno vstaviti potrebni krediti za izplačilo difference delavstvu in nastavljenem, ki se morajo izplačati v mesecu juliju 1925.

5. Takojšno sklicanje ankete del. predstavnikov iz vseh pokrajin v Beograd, ki naj izdelajo delavski pravilnik, ker le tak pravilnik bo zadovoljil potrebe delavcev in bo v korist upravi in državi. Odklanjamo pa vsak pravilnik, ki bi bil izdan brez sodelovanja delavskih zastopnikov.

6. Da se takoj prekliče odlok min. saobračaja 13926, od 27. maja 1925 in da se delavstvu zagotove stare vozne ugodnosti in se jim povodom izdaje novih legitimacij s 1. januarjem 1926 izda vsem delavcem ukoričene legitimacije kot nastavljenem. V tem vprašanju nastopa nastavljenemu osobje solidarno z delavstvom ter bo ramo ob rami s temi odbilo ta in in tem slične napade.

7. Da se takoj ukine 2% obdačenje delavskega osobja ter se uvede progresivni davek s pripombo, da so prejemki pod 30.000 Din davka pršti.

8. Da se ukine odlok o povišanju najemnine v upravnih stanovanjih, uvede stanarina za vse osobje ter se začno takoj zidati stanovanjske hiše za osobje, ne pa samo za par gospodov pri direkciji.

9. Starovpokojenecem naj se v smislu rimskega akorda regulirajo pokojnine, novovpokojenecem naj se pokojnine redno izplačujejo.

Železničarsko osobje, zlasti pa pomožno delavstvo, ki je pri sedanjih nizkih in nezadostnih prejemkih obsojeno na glad, zahteva, da se naštetim upravičenim zahtevam ugodi, v nasprotnem slučaju pa odklanja vsako odgovornost za posledice, ki bi eventualno mogle nastopiti.

Predsedstvo shoda.

Direkciji državnih železnice

Ljubljana.

Na javnih železničarskih shodih zbrani železničarji brez razlike kategorij soglasno obsojajo delovanje posameznih referentov pri ljubljanski direkciji ter najodločnejše protestirajo proti od direkcije državnih železnic Ljubljana v zadnjem času izdanim okrožnicah glede:

1. Čuvanja službene tajnosti in ugleda železniške ustanove;

2. pojmovanja službene dolžnosti v državnih ustanovah;

3. veljavnosti delavskih legitimacij za vožnjo z brzim vlakom;

4. povišanja najemnin v železniških stanovanjih;

5. upeljave dvanajstini pri bolniški blagajni;

6. kilometraže in nočnih doklad

ter konstatirajo, da direkcija:

1. Ne ukrene nikakih korakov za zboljšanje gnotnega položaja delavstva;

2. da krati osobju vsled šikan posameznih referentov, zlasti pri prometnem oddelku, zagaran-tirano pravico;

3. da uvaja v poslovanje direkcije politiko in pristranost.

Ugotavljajoč gornje stanje, se železničarji, zbrani na javnem protestnem železničarskem shodu, obračajo do direktorja dr. Borkota z naslednjimi zahtevami, katere je kompetenten v lastnem delokrogu izvršiti:

1. Da takoj depolitizira poslovanje njemu podrejene direkcije in izda podrejenim organom, ki se sedaj v službi poslužujejo groženj, da postopajo v službi natanko po predpisih in ne delajo razlike med političnimi pripadnostimi;

2. da takoj odredi vštetje let pred 21. letom službe, ki se vsem novopostavljenim šteje;

3. da čimprej izposluje popravo pravilnikov o sporednih nadležnostih, zlasti povišanja kilometraže pri tovornih vlakih, izdejstvovanje premika vlakospremnemu osobju, nadalje nočne doklade za vse železničarje, ki vrše nočno službo ter upoštevanje vseh ostalih predlogov, ki so jih predložile združene organizacije;

4. da stavi za 1. julij 1925 predlog za napredovanje:

a) vlakospremnega osobja z izpiti za vlakovodje v III. kategorijo činovnikov;

b) nadkretnikov, blokovnikov in prog. paznikov v I. kategorijo zvaničnikov;

c) svetilničarje v II. kategorijo zvaničnikov.

Na te točke je Generalna direkcija pristala ter bo krivda, ako se ne izvedejo, izključno na ljubljanski direkciji, ker ni stavila tozadavnega predloga;

5. v predlog za budžet se morajo staviti potrebne vsote za povišanje plač delavstva, da se ne bo zopet pripetil slučaj, da se bo pošiljalo delavstvo na brezplačen dopust;

6. vse delavce, ki so že 21 let stari, vojaščinu prosti ter nad eno leto na železnici, naj imenuje direkcija stalnim, da zamorejo priti v provizijski zavod;

7. izplača naj se takoj potni pavšal progovnim obhodnikom, katerim ga dolguje uprava že od 1. aprila 1924;

8. izda naj se okrožnica, da bo osobje lahko porabilo vsaj redni dopust in proste dneve, ker mu sedaj delajo posamezni načelniki ovire;

9. izvaja naj se striktno 8-urni delavnik;

10. prekliče naj se takoj dodek k okrožnici št. 76/III ter prizna vozopisecem za zunanjo in notranjo službo cela kilometraža;

11. očistijo naj se takoj kasarne na Jesenicah, v Kočevju, Ljubljani, Zagreb-Sava in glavni kolodvor stenic ter naj se uredi vse kasarne tako, da se bo dalo v njih bivati.

Protestiramo, da se uslužbenca, ki imajo že gotovo službo dodeljeno in jo vršijo, dodeli v nižjo službo (vlakovodje na zavoro).

Na protestnem shodu zbrani železničarji pričakujejo, da bo gospod direktor ukrenil potrebne korake ter navedenim zahtevam osobja ugodil in popravil krivice, ki jih je direkcija osobju prizadela.

Predsedstvo shoda.

Kongres udruženja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev.

Ta »kar najbolj borbenac« železničarska organizacija sklicuje dne 4., 5. in 6. julija 1925 svoj državni kongres v Zagreb, na katerem hoče ponovno prepričati gospode ministre, da jim železničarjev še ni treba upoštevati ter da jih lahko še nadalje bičajo.

Ta kongres pa nam tudi dokazuje, kako pravilna je bila rezerviranost na konferencah ujedinjenja, kjer se ni šlo le za par besed, ampak se je šlo za vso bodočo taktiko.

Kongres ima poleg delegatskega zborovanja in formalnega kongresa s pozdravnimi brzojavkami kralju in ministrom na dnevnem redu še:

V soboto ob 15. uri pokalne nogometne tekme, pri katerih svira železničarska godba.

V nedeljo med kongresom od 11. ure do 13. ure bodo koncertrale na Zrinjevcu železničarske godbe iz Ljubljane in Maribora, da se bodo gg. zagrebški kapitalisti lažje sprehajali in da morda ja ne bi kdo vzel kongresa za resnega.

Popoldne bodo spet nogometne tekme z godbami, zvečer ob 19.30 uri bo pa zaključek

kongresa s koncertom in plesom ob sodelovanju treh godb. — Po taktu se bodo vrtili gg. delegati v frakih in salonskih oblekah ter nosili po dvorani v lahmem objemu požrtvovalne, v svilo oblečene dame.

Ini ti delavec, ki se ti pri blagajni odteguje članarina za to Zvezo jugoslovanskih železničarjev, se lahko pelješ v Zagreb, plačaš 10 dinarjev za znak in se boš lahko udeležil tega borbenega kongresa.

Gospodje v ministru bodo pa lahko še tesneje stisnili v svojih rokah bič in ga zavihтели nad bednim in lačnim železničarjem, ko bodo videli kako se klečeplazna organizacija norčuje ter profanira vsako resno delo.

Gospodje okoli Zveze! Ali ni še dosti izkoriščanja in bede na železnici? Ali bode vse to rešili z nogometom, koncertom, plesom in morda šampanjcem? Železničarji, izpreglejte! »Borbenac«, nacionalna organizacija se Vam je pokazala v vsej svoji borbenosti, katero morate zavreči in Vaša pot Vas vodi le v enotno razredno bojno »Železničarsko strokovno organizacijo Jugoslavije«, pod katere vodstvom se bode borili za svoj kos kruha.

Novi pravilnik o delavskih premijah.

Ze celo leto se obljublja za delavsko osebje v kurilnicah in delavnicah ter v delavnicah pri sekcijah nov pravilnik o premijah, ki bo zadovoljil vse. In res je nedavno »Jutro« prineslo notico, da je ta pravilnik odobren in da bo uprava z njim prihranila letno 200 milijonov dinarjev.

Izvod tega pravilnika, katerega osnutek je bil izdelan že 20. decembra 1924, a od ministrskega sveta podpisan šele 18. junija 1925, leži pred nami ter podamo v informacijo najvažnejše točke:

Za določevanje premij bodo posebne komisije ponovno določile minimalne delavne čase za posamezna dela in popravila strojev.

Premijo bo dobil izplačano delavec le za prihranjen delavni čas, to je, ako bo delo preje dovršil, kakor bo komisija določila. (Produksijska premija.) Normalno premijo je pravilnik popolnoma ertal. Za prihranjen čas pri posameznih vrstah dela bo direkcija na predlog šefa delavnice določila temeljno nagrado za vsako prihranjeno uro. Za vsako delo dobi delavec ali skupina delavno nakaznico, iz katere mora biti razvidna vrsta dela, koliko ur je za dotično delo predvidenih, nadalje osnovna nagrada za vsako prihranjeno uro. Koncem meseca bo treba te nakaznice oddati, da se bo zaslužena premija izplačala tekom prihodnjega meseca. Premijo si bo lahko vsaka skupina kontrolirala, ker bo lahko si za beležila, koliko ur je prihranila mesečno ter bo to število pomnožila z osnovno nagrado.

Glede razdelitve premij profesionistov, ki delajo v skupinah, so določene naslednje tri vrste:

1. Profesionisti z urnimi plačami do inkl. Din 6.—
2. Profesionisti z urnimi plačami do inkl. Din 9.—
3. Profesionisti z urnimi plačami čez Din 9.—

Profesionisti 2. grupe dobe 10% in profesionisti 3. grupe pa 20% več premije za prihranjen čas, kot profesionisti prve grupe. (Krivic! Op. ured.)

Delavci v skupini dobe 10—15% celokupne nagrade dotične grupe, v kateri delajo, ter se ta vsota razdeli med nje v enakih delih.

Dotičnim profesionistom, ki vrše taka dela, za katera se ne more točno določiti minimalni delavni čas, a delajo v interesu produkcije, določi nagrado direkcija na predlog šefa delavnice.

Premija pripada le delavcem, ki delajo pri delu s prihranjenim delavnim časom. Ako se določeni delavni čas prekorači, se ne dobi nikake premije.

Važen je člen 11., ki določa, da se v onih delavnicah, kjer se premije ne morejo takoj upeljati, ker še ni določen minimalni delavni čas, povečajo urnine sorazmerno po povečani produkciji ter določi višino poviška generalna direkcija na predlog oblastne direkcije. A tudi v teh delavnicah se mora upeljati akordni in premijski sistem v teku enega leta.

Za nadzorovalno osebje (poslovodje itd.) je določen poseben sistem nagrad, ki stremi za tem, da bo to osebje čim bolj pritiskalo na podrejene za večjo produkcijo.

Ta pravilnik bi imel stopiti v veljavo dne 1. aprila 1925 ter ga sedaj študira direkcija. Dolžnost vseh naših zaupnikov v kurilnicah in delavnicah je, da pritiskajo pri načelnikih, da se delavni časi ponovno določijo in da so oni pri tej določitvi prisotni in soodločujejo. Opozarjamo še na člen 8. pravilnika, ki pravi:

»V slučaju, da se opazi, da določeni delavni čas za poedina dela ne odgovarja, bodisi da je prekratek ali predolg, mora komisija to takoj proučiti in regulirati dotični delavni čas in novo določeni čas razglasiti vsemu zainteresiranemu osebju.«

Sploh se mora vsaka sprememba delavnih časov osebju razglasiti.

Zaupniki, na delo! Skličite sestanke; na podlagi dosedanjih izkušenj in dosedaj veljavnih predpisanih delavnih rokov za posamezna dela pregledajte na sestankih, kateri delavni roki so prekratki, sestavite tozadevne tabele, jih nesite načelniku, da mu bodo služili kot baza.

Kaj vse spada pod uradno tajnost.

Gospod direktor dr. Borko je izdal okrožnico, v kateri se pritožuje proti izdajanju uradnih tajnosti od strani uslužbenega osebja ter citira člen 70. službene pragmatike. Pri tej priliki bi bil gosp. direktor dobro storil, če bi bil nekoliko bolj konkretno in jasno definiral, kaj vse spada pod uradno tajnost. S tem uslužbenci sploh ne vedo kedar, v čem in po kom je bila kršena ta preklicana »uradna tajnost«. Kaj si vse gospodje predstavljajo pod ta pojmi, ki je ravno tako lahko raztegljiv ter zamenljiv kakor n. pr. vršenje

službe po predpisih in pasivna resistenca. Mi si predstavljamo uradne tajnosti, tako n. pr., da se nahaja pri direkciji akt neke stranke, ki bo morda ugodno ali neugodno za njo rešen ali pa: nekdo reflektira na dobavo tega ali onega materijala, pa je silno interesiran kake ponudbe stavijo njegovi konkurenti. To in slično bi bilo lahko predmet uradnih tajnosti. Nikakor pa si mi ne moremo predstavljati za uradno tajnost službenega razmerja med uslužbencem in železniško upravo. Ako železničarji n. pr. v javnosti kritizirajo nemarno poslovanje visoke birokracije, ki zavlačujejo razne tudi z zakonom določene zadeve, vsled česar trpe posamezni uslužbeni ali pa celokupno osebje, tedaj to ne spada pod uradno tajnost in so uslužbeni primorani se obračati na javnost in je to celo neobhodno potrebno, ne le radi uslužbencev samih, ampak tudi radi splošno-javnih interesov, ker bi sicer gospoda birokrati včasih zgñili od same nemarnosti.

Da ne bo trpel ugled železniške uprave, bi se morale preprečiti vse zamude v poslovanju, ne pa samo one glede odhoda in dohoda vlakov. Pred vsem je nujno izvršiti razne »zamude« glede izplačil, recimo n. pr. tistim delavcem, ki so pri južni železnici zvesto služili nad 40 let ali tudi manj, pa so onemogli in sedaj čakajo že skoraj eno leto na svojo pokojnino, ki jim po rimskem paktu pripada. Zakaj se jim ne da vsaj nekaj na račun, ako se še vedno ne more njihove pokojnine urediti? Nadalje, zakaj se delavcem ne izplačuje boleznine sproti, kakor se sproti in redno inkasira prispevke?

Kje naj delavci vzamejo denar, ki niso posestniki niti bankirji, da bi mogli mnogo mesecev potrpeti, dokler se jim boleznina nakaže; zakaj se delavcem ne plača boleznine na račun, ker je vedno ugotovljeno, koliko jim pripada, a kritje ima direkcija v prispevkih?

Nadalje, zakaj se že enkrat ne izplača delavcem razlika, ki postoja samo v ljubljanski direkciji? Ako se je zamudilo z regulacijo plač, tedaj bi tembolj bilo na mestu, da se ta razlika čim prej popravi. Ali pa je Slovenija vendar posebna država? Gospod direktor Borko je obljubil, da bo poskrbel, da dobe delavci prometa za julij in avgust razlika, ker so bili ti delavci dva mesca pozneje prevedeni na nove plače kot vsi ostali. Zakaj še vedno ni obljuba izpolnjena?

Ako se že malo obljubi, tedaj bi se to moralo na vsak način izpolniti, da bi uslužbenci prišli do tega, kar krvavo potrebujejo in kar jim gre, a uprava pa bi ohranila ugled? Kje je izplačilo diferenc za nastavljenice? Zahtevati strogo natančnost v službi, nalaga dolžnost točnosti in natančnosti v pravicah.

Piščev svojedobni vojaški načelnik je imel nad vrati svoje pisarne tablico z napisom:

»Noblesse Oblige!«

To naj velja tudi za ljubljansko direkcijo!

Razno.

PETRU MRAKU — ŽELEZNIČARJU.

Vodstvo združenih organizacij na prvi članek Petra Mraka, objavljen v »Pravici«, dne 3. junija 1925, ni mislilo dati odgovora, ker je dotični članek popolnoma neutemeljen ter brez prave podlage. Vprašamo imenovanega, naj nam pove le en odstavek iz našega članka »Krščansko-socialno orientiranim železničarjem«, ki bi pomenil najmanjši napad na te železničarje?

Z ozirom na drugi njegov članek, objavljen ne le v »Pravici«, ampak tudi v političnem glasilu »Slovenec«, pa smo primorani odgovoriti.

Naš članek v »Organiziranem železničarju« štev. 11 je bil spisan kot nekak apel na

krščansko-socialne železničarje, ker smo iz zanesljivih virov doznali, da se **politični voditelji** krščanskih socialistov ne strinjajo z ujedinitvenjem, ampak da hočejo obdržati svojo (razcepiljeno) strokovno organizacijo in s tem oslabilo odporno moč železničarjev.

Da se nismo motili, je v dokaz sklep njihovega kongresa, ki se glasi:

»Zato naroča I. kongres krščanskih socialistov Jugoslovanski strokovni zvezi v Ljubljani, da stopi v ta namen v stik z »Jugoslovanskim strokovnim savezom« v Zagrebu, Splitu in Sarajevu in da inicijativo za enotno strokovno organizacijo Jugoslavije.«

Iz tega bi moral tudi Peter Mrak izprevideti, da je zavzel v ožigled ujedinitvenju železničarjev brez razlike politične pripadnosti, njihov kongres separatistično stališče, ker ako bodo imeli demokratični železničarji svojo, radikalni svojo, socialistični svojo, krščansko-socialni svojo in tako dalje, vseh 15 političnih struj svojo železničarsko strokovno organizacijo, bi bili železničarji še bolj razcepiljeni in še bolj tepeni, kot smo danes. Zato smo se ravno ujedinitili in baza ujedinitvenja je bila tudi Mraku znana. Da smo mi ravno za to, da bodi enotna organizacija strogo strokovna in nepolitična, nam bo Peter Mrak gotovo verjel.

Da pa besede »borbenac« in »razredno bojevna« niso le suhe besede, izprevidi Peter Mrak lahko iz »Jugoslov. železničarja«, ki vabi na kongres svoje »borbene« organizacije, kjer bo nogomet, promenadni koncerti in ples ter zabave.

Za tako borbenost mi nismo in mislimo, da tudi Mrak ni. Pravilna pot Petra Mraka bi bila, da bi stopil do vodstva »Prometne zveze« ali »Združenih železničarskih organizacij«, ne pa, da porabi za svoje strokovne članke političen časopis in s tem sam dokumentira, da mu je politika več, kot pa zboljšanje položaja železničarjev.

NOV NAPAD NA DELAVSKE PRAVICE.

Direkcija je izdala dne 17. junija 1925 naslednjo okrožnico:

Vsem službenim edinicam!

Ministrstvo saobračaja je z odlokom M. S. št. 13.926/25 z dne 27. maja t. l. omejilo potovanje delavskega osebja in njih rodbinskih članov z brzimi vlaki po režijski ceni v toliko, da more potovati to osebje in v obče oni, ki imajo listne lične legitimacije (modre barve) z žigom za kupovanje režijskih kart, z brzimi vlaki po režijski ceni le v najnujnejših primerih in le tedaj, če imajo objavo izdano od svojega šefa, da se mu dovoljuje kupiti na podlagi listne lične legitimacije režijsko karto III. razreda za brzi vlak z navedbo relacije.

To objavo je predložiti pri potniški blagajni, da jo žigosa in preglednemu osebju o priliki pregleda voznih kart z legitimacijo vred.

Objave morejo izdajati le šefi službenih edinic in za vsako nujno potovanje posebej.

Objave imajo vsebovati: ime in priimek, mesto službovanja, od kje in kam potuje, številko lične listne legitimacije, datum in podpis šefa edinice in službeni žig.

Gospodom šefom edinic se naroča, da izdajajo objave le v res opravičenih slučajih nujnosti in za daljše proge.

Omejitev kupovanja režijskih kart pri brzih vlakih na podlagi legitimacij se ne nanaša na uslužbence in njihove rodbinske članke ter sploh ne na osebje, katero ima oplatničene (ukoričene) legitimacije ter na one, kateri imajo listne legitimacije brez žiga za kupovanje režijskih kart na podlagi katerih si morejo le v zvezi z nakaznico kupovati 1/2 vozne karte (oče, mati, sestra, hčere aktivnih uslužbencev, za katere uslužbenec ne prejema dodatkov, služkinje).

Direktor: dr. Borko s. r.

Vse izjave, zagotovila in odloki ministra dr. Jankovića, Popovića, Sušnika, direktorja dr. Borka so s tem postavljena na laž in delavstvu se je odvzela velika ugodnost pri voznih olajšavah. S tem se je začel ponoven napad na naše pravice, ne samo pri delavcih, ampak tudi pri nastavljenicah, ker kar zagrabi enkrat direkcija pri prstu, kmalu potegne za seboj celo roko.

Proti temu odloku smo imenom združenih železničarskih organizacij poslali protestno brzojavko v Beograd ter sklicali dva protestna shoda v Ljubljani in dva 2. julija 1925 v Mariboru.

Nastavljeno osebje se izreka solidarnim s celokupnim delavstvom, vsi pa se moramo zavedati, da izzivanja od strani uprave ne bodo jenjala preje, dokler ne bomo na izzivanja odgovorili s protiudarcom.

ČUDNO STALIŠČE DIREKCIJE.

Direktor in posamezni načelniki na direkciji na naše intervencije vedno odgovarjajo, da se morajo točno držati pravilnikov, predpisov itd. in da jih oni ne smejo tako razlagati, kot mi hočemo. Naj pogledajo enkrat ti gospodje v seznam dotičnih, ki dobe pri strojnem odelenju premogovne premije ter bodo z začudenjem konstatirali cel kup »kontrolnih organov«, ki vlečejo mesečno po 1500 do 4000 Din premogovnih premij, med njimi celo take, ki so ob uveljavljenju tega pravilnika računali, kaj znese več, ali delavniška ali premogovna premija ter se nato odločili za drugo!

Ne čudimo se mi, da je direkcija izdala odlok, da so »premogovne premije strogo tajne« in da navaden železničar ne sme zvedeti, koliko dobi ta in ta teh premij.

Nadalje so se nakazala sedaj, ko so se uradi preselili v Ljubljanski dvor, stanovanja gotovim ljudem. Upali smo, da dobe ta stanovanja oženjeni železničarji z mnogobrojnimi družinami, pa se najdejo med srečneži, ki dobe stanovanja, celo samci. Uprava štedil Minister financ ne more in ne zna zračunati diferenc za nastavljenice, uveljavil se bo nov pravilnik o premijah, ki naj prihrani upravi na konto delavskih žuljev 200.000.000 Din.

Ljubljanska direkcija pa je opustila kurilnico v Borovnici zato, da se lahko sprehajajo stroji iz Ljubljane do Borovnice in nazaj od Planine do Ljubljane zastoj. Seveda, pravijo, da se pri tem zaradi »Kohlenpremijs«.

POGOVOR STROJEVODJE K. Z VLAKO-SPREMNIKOM.

Sprevodnik: No, gospod strojevodja, ali se bodele tudi Vi ujedinitili v enotno organizacijo?

Strojevodja K.: Kaj rabimo mi enotne organizacije. Mi smo mi. Jaz dobim mesečno 5000 dinarjev plače in meni se ne bo treba več boriti za kruh. Ako boste vi stavkali, bomo mi vozili. Moja žena bo šla pa na zavoro ali pa karte ščipat, saj to zna vsaka baba, kar zna en sprevodnik.

Tako se je glasil odgovor ljubljanskega strojevodja K., ki je zadosti jasno označil kakšni elementi se nahajajo v društvu strojevodij. Na take kapacitete je navedeno društvo lahko ponosno, mi moremo zreti le s pomilovanjem in preziranjem obenem na take subjekte. Člani društva strojevodij! Ali se vsi strinjate z izjavo, ki jo je dal vaš kolega K.?

V razmotrivanje.

PROGOVNO DELAVSTVO.

Lansko leto je padlo progovno delavstvo na najnižjo stopnjo v organizaciji (bilo je komaj en par organiziranih v razredno zavedni organizaciji, nekateri so bili verni sluge progovnih mojstrov in s tem ZJZ, večina pa ni bila nikjer), padli pa so tudi na najnižjo stopnjo svojih pravic, določile so se jim najnižje

urne plače in obenem tudi najkasneje. Pošljalo se jih je vse vprek na brezplačen dopust, češ, da ni kredita, v Ljubljani pa so se z najdražjimi barvami pleskala in preurejala udobna stanovanja za višje gospode, za kar je bilo na razpolago dosti kredita. Po več let so že nekateri pogodbeni in začasni, pa jih načelniki nočejo predlagati za stalne ter jih radi tega direkcija seveda ne more imenovati za stalne.

Radi tega ne morejo postati člani provizijskega fonda, dasi bi lahko postali že po enem letu službovanja, ko bi se progovni mojstri nekoliko bolj zavedali, da so progovni delavci največji trpini.

Dnevno se prodaja gotovim gospodom pri sekcijah in progovnim mojstrom »lesne odpadke« po Din 1.— m², za delavca takih lesnih odpadkov ni. Ravno tako »nerabne prage« po Din —.10 komad, za delavca teh pragov ni. Kakšni so bili odpadki, gotovo ve direkcija!?

Sedaj pa prihaja nov pravilnik! Pri naši direkciji je strogo tajen. Zagrebačka direkcija pa poziva delavce na anketo za sestavo protipredlogov. Kje si direkcija Ljubljana? Ali so to »intrige«?

Novi pravilnik hoče dati progovnemu delavstvu zopet »urne plače« brez stalnosti, da skoro brez vseh pravic.

Progovno delavstvo stoji danes pred odločitvijo: Ali v razredno zavedno organizacijo, kjer se bodo borili za svoje pravice, ali pa še nadalje držati roke križem, izgubiti zadnje pravice ter postati brezpraven suženj.

Progovni delavci — odločite se!

STAVKA KULIJEV.

Silno poučno je za proletariat celega sveta to kar se je pred kratkim dogodilo v carstvu vshajajočega solnca — kakor imenujejo Japonci svojo deželo. Dogodek je primeren, da služi vsem onim, ki ne znajo ceniti vrednost organizacije in ki jasno kaže, kako se še tam godi, kjer ni organizacije in kako bi se godilo tudi tam, kjer je, ako je ne bi bilo.

Zgodilo se je pred kratkim sledeče:

Trideset kilometrov od mesta Tokio na Japonskem se je moral ekspresni vlak na odprti progi ustaviti. Pa ne morda radi stavke železniških nastavljenic, ampak radi stavke 50tih koreanskih delavcev, katere je njihov delodajalec tako neusmiljeno izkoriščal in trpinčil, da so sklenili stavkati na poseben način in sicer: da store samomor. Šli so tedaj na železniški tir ter se vlegli tako, da je ena polovica položila glave na eno tračnico, druga pa na drugo in tako so pričakovali smrt, katera bi jih naj rešila iz kapitalističnega suženstva.

Toda štrajk se jim za tokrat ni posrečil, ker jih je bistro oko strojevodje opazilo in ekspres se je pravočasno vstavil! Strašno je moral postopati delodajalec z obupanci, ki so, z ozirom na svojo nizko kulturo gotovo več kot skromni in katere mi nazivljamo: kitajski kuliji, to so delavci, ki ne poznajo pogojev; moderni kapitalisti skušajo te tudi uvažati v Evropo, kadar jim domači delavci malo preveč ponagajajo. Ti delavci so pač bili v enem solidarni in to je, da so skupno obupali, da so skupno iskali rešitve v — smrti. Ako bi poznali pomen organizacije, gotovo bi ubrali drugo pot ter bi se raje združili za boljše življenje, a ne za smrt. Ako bi bil stroj porezal delavcem glave, ne bi zaradi tega kapitalist nehal z izkoriščanjem ampak bi najbrž dobil druge delavce. Zato ta nesrečen korak ni bil pravilen. Ta slučaj, ki govori za cele knjige, je zelo poučen tudi za naše bele sužnje in ne v zadnji vrsti za železničarje.

Na žalost je še mnogo delavcev in celo izobraženih, ki ne znajo braniti svojih pravic, ki nočejo organizacije, ki je edina in tudi vspešna obramba pred prekomernim izkoriščanjem, ampak gredo raje v smrt, kakor se je na žal to že ponovno dogodilo v naši sredi, da je namreč železničar radi pomanjkanja

obupal in šel raje v smrt. Razredno zaveden delavec kaj takega ne bo nikoli storil, ampak se bode raje boril za svoja človeška prava, kakor se bore milijoni prepričanih delavcev že desetletja in ne brez uspeha. Tedaj ne v smrt ampak k življenju!

PROGOVNI OBHODNIKI IN VLAKO-JAVILNIČARJI.

Pretekli teden se je vršila pri novem načelniku gradbenega oddelka inž. Hoffmannu ponovna intervencija glede:

1. izplačila pavšala 350 Din mesečno progovnim obhodnikom;

2. upeljave 16/24 urne službe za nje;

3. 12/24 urne službe za vlakojavilničarje;

4. čiščenja prog od trave po progovnih čuvajih.

Deputacija ni zvedela od njega nič pozitivnega, ker o teh stvarih še ni bil poučen. Edina njegova obljuba je bila: Vso stvar bomo preštudirali ter dobite v 4 tednih odgovor.

Ker nam je generalna direkcija zagotovila, da se bo pavšal progovnim obhodnikom izplačal in da leži krivda na ljubljanski direkciji, smo odposlali gen. direktorju Iliču brzojavko, v kateri ga opomnimo na njegove izjave ter zahtevamo, da ljubljanski direkciji nalog, da se pavšal 350 Din takoj izplača.

VSEM PROFESIONISTOM IN DELAVCEM.

Pretekli teden se je vršila na direkciji intervencija glede plačevanja davkov od strani delavstva. Sedaj namreč dobivajo posamezni delavci od davčnih uradov plačilne naloge, ki jim groze z rubežnijo, ako v 14 dnevih davka ne plačajo, ker je direkcija do 1. aprila 1925 odtegovala vsem delavcem prispevke za davek in so delavci davek za leto 1924 in delno za leto 1925 že plačali, so ti nalogi prišli na nepravni naslov in bi morali biti dostavljeni delodajalcu — to je direkciji, katera je denar za davek odtegovala od plač.

Vsak delavec, ki bi dobil plačilni nalog za davek od svojih službenih prejemkov, naj da ta nalog svojemu načelniku, ki naj takoj tozadevno poroča direkciji in sicer administrativno-pravnemu odelenju, ki bo zadevo uredilo.

Delavsko osebje ima poleg tega za dobiti vse preveč odtegnjene prispevke za davek nazaj, kar znese pri posameznikih od 300 do 700 Din ter bo direkcija te zneske vrnila, ko bo cela zadeva s finančno delegacijo urejena. Glede odtegovanja davka za tekoče leto si tudi direkcija in finančna delegacija še nista na jasnem, v kaki izmeri naj bi se davek odtegoval ter koliko naj se delavcu odračuna na račun draginskih doklad.

Naša zahteva je: 2% obdavčevanje delavstva mora odpasti.

PROFESIONISTI IN DELAVCI V KURILNICAH IN V VSEH DELAVNICAH.

Opetovano so združene organizacije predložile ministrstvu in generalni direkciji svoje zahteve glede delavskega pravilnika, premij in delavskih zaupnikov ter so na svoje urgence vedno dobile gotove izjave, ki pa se seveda niso uresničile.

V Zagrebu imajo izvoljene delavske zaupnike, ter so se ti naši sodrugi obrnili z zahtevami glede izboljšanja delavskega gmotnega položaja na ministra ter so prejeli sedaj naslednji odgovor:

»Gospodin Ministar saobraćaja izvolio je pokloniti svojo pažnju predstavi, koju ste mu u ime radenika radionica i ložionica Zagrebačke Direkcije, učinili i on će ju podneti na rešenje Ministarskom Savetu sa svojim najpovoljnijim mišljenjem.

Ovoга momenta pravilnik o premijama nalazi se pred Gospodinom Ministrom Finansija, koji dovršava proučavanje njegovog finansijskog efekta i isti će pravilnik biti vrlo skoro odobren, možda sa nekim vrlo malim izmenama.

Saobštavajući Vam gornje, mogu Vas uveriti: da će Gospodin Ministar Saobraćaja, vazda dobro razpoložen prema zaslugama radništva, učiniti sve, da radnici budu zadovoljni u njihovim opravdanim željama. On će održati svoje dato obećanje radnicima, kao što je uvek i u javnom i privatnom životu svako obećanje svoje održao. —

Po naredbi Ministra Saobraćaja:

Načelnik Jevrem I. Popović m. p.«

Ljubljanska direkcija ne prizna zaupnikov, med tem, ko jih ministrstvo priznava in z njimi občuje.

Poročila sekcij.

Vozopisci.

Z okrožnico št. 76/III. 1925, so bila izdana glede kilometraže navodila o zaračunavanju ter je stalo med drugim, da pripada tudi vozopiscem kilometraž. Ker to nekemu organu na direkciji ni šlo v glavo ter je stal na stališču, da dobe vozopisci le nekaj kilometraže, je izposloval dodatek k gornji okrožnici ter določil, da dobe vozopisci le 50% premikalnega časa plačanega s kilometražo in da bode te kilometraže deležno le zunanje osebje, vozopisci v notranji službi pa sploh ne dobe nikake kilometraže.

Tu je nov dokaz, da direkcija vsak odlok iz Beograda, če je le nekoliko nejasen, razlaga v škodo osebju. Združene organizacije so proti temu protestirale pri direkciji in prometnem odelenju direkcije ter se obenem obrnile na generalno direkcijo z zahtevo, da se prizna vsem vozopiscem neokrnjena kilometraž.

Tranziterji.

Pravilnik o kilometraži je popolnoma prezrl tranziterje, ki imajo zlasti v dispozijskih in obmejnih postajah s prometom zelo veliko opraviti. Proti tej zapostavitvi prizadeto osebje energično protestira in ker direkcija najbrže ne ve, kako delo vrše tranziterji, ga v sledečem kratko navajamo:

1. Tranziter mora na licu mesta popisati vse došle, kakor tudi odhod vlakov, zraven še napraviti kontrolo plomb in nakladov.

2. Tranziter ima tudi celo manipulacijo pri osebnih in brzih vlakih, prevzemanje in oddajo prtljage in brzovoznega blaga v lokalnem in inozemskem prometu.

3. V nočni službi, po odhodu zadnjega brzovlaka ima tranziter še prekladanje v vseh 24. urah došlih zbirnih in pretovornih vozov, katerih je dnevno redno 8—10 in še več, ter napraviti za vse smeri kurzne vozove.

4. Tranziterji morajo tudi skrbeti, da so računski (tovorni listi) in vsi pripadajoči dokumenti v redu, za vse vlake, došle kakor odhajajoče, v lokalnem kakor v inozemskem prometu.

Iz tega se da sklepati, da so popolnoma upravičeni zahtevati kilometrinu in da jim jednako pripada kakor drugim uslužbenecem pri prometu.

Organizacija je poslala tozadevno pismeno vlogo prometnemu oddelku direkcije in bo poleg tega pri intervenciji v Beogradu (ki se vrši v par dneh) stališče tranziterjev zastopala.

Vlakospremno osebje.

Na skupnem sestanku vlakospremnega osebja v Ljubljani se je konstatiralo, da se dobe na direkciji le razne obljube, ki jih pa dotičnik ne smatra za resne, ampak jih izreče le zato, da se iznebi deputacij, potem pa izda ravno nasprotno odredbo.

Na eni strani dežuje raznih ukazov in groženj, ki jih izdaja zadnje čase že sam minister ter bodo končno železničarji — zlasti vlakospremno osebje — izročeni potnikom, policajem in detektivom na milost in nemilost v izrabljanje. Najlepše pa je, da direkcija za nas dosledno izdaja okrožnice v hrvaškem jeziku. Ali ni na direkciji nobenega, ki bi obvladal slovenščino ter predstavil te okrožnice?

Okrožnica št. 33.684/III., od 4. junija 1925 nam grozi z odpustom iz službe, ako ne bodo vsi kloseti v vagonih čisti, ako ne bodo vsi potniki držali noge na tleh itd., nato pa pove,

kdo nas bo vse kontroliral in šikaniral. Odlok pravi: »I jedni i drugi bodo kontrolirani od posebnih organov, ki se bodo vozili med potniki z navadnimi potniškimi kartami. A zavedni potniki, izvaničarji in tujeji mi bodo pomagali, da se bodo vse nepravilnosti in ne-rednosti pravočasno odkrile in najstrožje kaznovale.«

Nato se je sklenilo ponovno intervenirati pri direkciji v naslednjih vprašanjih:

1. Pravilniki o sporednih prinaladnostih.

a) Povišanje kilometrine pri tovornih vlakih na minimalno 25 par za vlakovodje in 18 par za ostalo osebje;

b) zaračunanje premika vlakospremnemu osebju;

c) nagrade vlakospremnemu osebju od doplačil vključno doplačila s pribitkom 1 Din;

d) pavšaliranje prestavljalnih vlakov in sicer Ljubljana ter Rakek—Postojna. Nadalje Maribor pavšal vlakovodji 250, ostalim pa 200 Din, pavšal za personalne in št. Ijske vlake vlakovodji 300 Din.

2. Obleka in službeni znaki.

a) Kdaj se podeli vlakospremnemu osebju obleka za leto 1924 in ali se bo podelila vsemu osebju, torej tudi vlakovodjem, kot v zagrebški direkciji?

b) osebju naj se preskrbe distinkcije in egalizacije iz materijalnih skladišč, kot se je zgodilo v Mariboru, že izvršeni izdatki pa naj se povrnejo.

3. Izraba dopustov.

Izda naj se na postaji Ljubljana gl. kolodvor strogi nalog glede podeljevanja dopusta, da bo osebje svoj redni dopust lahko izrabilo kot v Ljubljani gor. kol.

V postaji Ljubljana gl. kolodvor se pošilja osebje od enega faktorja do drugega, odlaga dopust po cele mesece in se je pripetil slučaj, da vlakospremnik ni dobil dopusta, ko mu je umrl oče.

4. Izpiti za naraščaj, napredovanje in nastavitve zaviračev in uvrstitve sprev. vlak. v III. kategorijo činovnikov.

Prosimo za uveljavljenje pravilnika o izpiti in napredovanjih vlakospremnega osebja, ki smo ga predložili že pred meseci in naj se poskrbi za potrebni naraščaj, ker bodo drugače v kratkem vsled pomanjkanja izvežbanega osebja nastale upravi neprilike, na kar sedaj opozarjamo, da se ne ba kasneje kršil osemurni delavnik.

5. Kasarne.

Opetovane intervencije glede kasarn imajo le delen in začasen uspeh.

Kasarne Jesenice: Stenice, premoga ni.

Kasarne Kamnik: Ni vode za umivanje.

Kasarne Kočevje: Vse zanemarjeno, stenice, manjka rjuh, snažilka ne dobi čistilnega materijala.

Kasarne Karlovac: Nikake kurjave, sprevedniki morajo krasti drva.

Kasarne Ljubljana gl. kol.: Polno stenice.

Kasarne Zidanost: Največji nered v kopalnici, straniščih, slaba okna, noben ključ ne drži, sobe brez napisov itd.

Kasarna Zagreb-Sava: Dom stenice, brez kurjave.

Kasarna Zagreb gl. kol.: Stenice brez štedilnika, strgane odeje, zglavniki s slamo nabiti in nerabni, sobe brez zaves.

6. Tovorni vlak za progno Lb.—Mb. in vožnja rezervnih skupin na progno.

Vlakospremniki! Deputacija odpotuje v kratkem v Beograd, kjer bo zahtevala ureditev naštetih vprašanj, ako pa naletimo tudi tam na gluha ušesa, bomo ukrenili take korake, da jih bo uprava morala slišati in ki bodo edini pravi odgovor na njena izzivanja.

Delavsko pevsko društvo »Cankar« priredi v nedeljo, dne 5. julija 1925 izlet v Dob pri Domžalah. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 14. uri. Povratek v Ljubljano z vlakom, ki pride v Ljubljano ob 22. uri. Podporne člane in ljubitelje pesmi sploh vabimo, da se nam pridružijo ter izleta udeleže.

Isključenje iz članstva. Uprava Saveza železničara Jugoslavije isključila je iz članstvo tog Saveza Marijana Josipovića, priganjača u radioni drž. žel. u Zagrebu jer je njegovo ponašanje nedostojno čestitog proletera i jer je izdajničko. Članstvo Saveza kao i ostalih drugarskih organizacija ovime pozivamo, da se ovog izdajice svagdje klone.